

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden csütörtök és vasárnap reggel.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése,
hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felölös szerkesztő:
Nemes József dr.
Szerkesztő: Attlay.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

A VÁLASZTÓJOGI REFORM KÉRDÉSÉRŐL.

Baja, december 30.

(n.) A mióta az általános, egyenlő és titkos választójog kérdése nemcsak politikai jelszó, hanem egyes politikai pártok programjává és a politikai küzdelem központjává tétetett, az országgyűlés és ország elé terjesztendő legfontosabb kérdés: a választójogi reform problémájának kérdése.

A felvetett és napirenden tartott választójogi reform megoldásának szükségessége a köztudatba átment, miért is annak megoldása immár elodázhatatlan és sürgős. Sőt mi több, égetően sürgős, mert a mostani jövedelmi adó-census alapját képező adórendszerünket, melyhez a mai választójogi törvény a választói jogot részben köti, az 1913. január 1-ig hatályában felfüggesztett új kereseti adózási rendszer teljesen meg szünteti.

A választójogi probléma megoldásánál legfőbb szempont, hogy a választójog: közjog, mely politikai kötelességekkel kapcsolatos. A választójog ugyanis a nemzeti souverainitás gyakorlásában való részesedési jog, nem pedig egyesek vagy pártok által párturalmi célok megvalósítására felhasználható politikai eszköz. Ezen souverainitás gyakorlása csakis a haza arra méltó polgárainak adható meg, nevezetesen azoknak, akik ezen jogot a magyar nemzet és a magyar haza szellemi és anyagi javainak fentartása és fokozása, a magyar alkotmány, a magyar kultúra és a közszabadságnak megvédése és biztosítása szempontjából gyakorolják és mindezen egyetemes nemzeti célok felismerésére a megfelelő műveltséggel, szellemi érettséggel és tapasztalattal bírnak.

Mint hogy pedig hazánk népességének jelentékeny részét területileg is nagyrészen elkülönített, a magyar kultúrától és egymásközti vonatkozásban egymástól is különböző kultúrával bíró nemzetiségek lakják és mint hogy továbbá hazánk népességének ugyancsak jelentékeny részét főleg a nemzetiségek lakta vidéken még mindig analfabéták — műveletlenek — alkotják, a magyar nemzeti kultúra és a magyar nemzeti egység biztosítása szempontjából a választójog kiterjesztésének első és elengedhetlen feltétele és egyúttal biztosítéka a haza polgárainak a magyar

nemzeti kultúrában való részessége, a melynek minimális foka: a magyarul irni-olvasni tudás, tehát a magyar iskolázottság és ennek igazolása.

A vagyoni és jövedelmi census fokának megállapítása a magyar műveltségi censusnak ezen elengedhetlen kikötése mellett már csak másodlagos kérdés. Legfőbb szempont ugyanis az, hogy a magyar nemzeti szupremácia a nemzetiségek által és a magyar kultúra az analfabéták által, tehát a magyar nemzet és a demokrácia ne veszélyeztessék. Mert privilégium a nemzetiségeknek a magyar nemzettel szemben, és a műveletlen társadalmi rétegeknek a művelt magyar társadalommal szemben, nem adható.

A magyar nemzeti kultúra általánosításával a választójog általánosítása lépést tarthat, és a vagyoni és jövedelmi census, — mely utóbbi egyébként jelenleg is mérsékelt, — leszállítható. De a vagyoni és jövedelmi census sorompóinak leszállításával kapcsolatosan a magyar műveltségi census sorompói feltétlenül felemelendők. Az iskolázott és a magyar kultúrától áthatott gyári és ipari munkásságnak választói jogosultsága a vagyoni és jövedelmi census helyett az állandó foglalkozáson felül az önálló lakás feltételéhez, míg a kevésbé iskolázott és a magyar kultúrának még alacsonyabb fokán álló mezőgazdasági munkásságnak választói jogosultsága ezenfelül az önálló és állandó családi tűzhely fentartásának kimutatásához kötendő. A munkásságnak állandó foglalkozása a politikai meggyőződés szabad nyilvánításának függetlenségét, az önálló lakás és állandó családi tűzhely pedig az ezekre illetékes községek (városnak) köztintzményeinek, hagyományaihoz és törekvéseikhez való ragaszkodását biztosítják. Csakis ily biztosítotték eredményezhetik, hogy az ezen reformoknak alaján összeállítandó törvényhozási szerv, a magyar képviselőház, a magyar nemzet műveltségének, politikai érettségének, nemzeti jellegének hű kifejezője, és a magyar alkotmánynak és a közszabadságnak a jövőben is hű őre maradjon.

A választójog titkossága a választójog gyakorlásának csak egy módja lévén, ezen mindenestre nagy jelentőségű kérdés, amely a választói jognak tiszta meggyőződésből származó, szabad gyakorlatának biztosítását célozza, a választói jog lényegét nem érinti. Azon aggály, hogy a választójogi reform problémájának ezen megoldási módozata

a most érvényes választójogi törvény értelmében választói jogosultsággal bíró analfabétákat jogfosztásban részesítené, eloszlatható oly irányu rendelkezéssel, melyszerint a választójogi reform ezen választóknak választójogát átmenetileg és kivételesen — egyéb kautélák kikötése mellett — biztosítja.

Az 1848-iki választójogi törvényben, Kossuth Lajos nagy hazánkfia a választói jogosultságot az akkori kiváltságos rendnek, az »addigi« városi polgároknak, a diplomás értelmiségnek, az ipari, kereskedelmi, gyári telepek önálló tulajdonosainak, a folytonosan egy segéddel dolgozó kézműveseknek, feltétlenül, minden vagyoni és jövedelmi censustól menten adta meg, míg az ezen körökön kívül álló földműves népeknek választói jogosultságát jelentékeny vagyoni censushoz kötötte. Noha a feltétlen választói joggal bíróknak ezen excecplatív felsorolása nem teljes és a törvényalkotási idő rövidsége miatt hiányos volt, — amely hiányt egyébként az 1874-ik évi választójogi törvény részben pótolta és egyúttal a vagyoni és jövedelmi census újra és részletesen szabályozta, — mindazonáltal az 1848. évi választójogi törvény szelleméből megállapítható azon kétségtelen tény, hogy ezen törvény megalkotásakor is az volt a főszempont, hogy a választói jogosultság, vagyis a törvényhozási szerv összeállítására való döntő súly és befolyás az akkori magyar kultúrát leginkább képviselt, a nemzeti államot alkotó és ezer éven át fentartott kiváltságos történelmi rendnek, az akkori városi művelt, a nemzeti kultúrában előrehaladt polgári osztálynak és a művelt magyar értelmiségnek feltétlenül minden vagyoni és jövedelmi censustól menten, biztosításuk, míg az urbériség köteléke alól az időben fel szabadult, a volt urbéres földek és házak birtokosainak, tehát a vidéken lakó, akkor még nagyjában műveletlen és politikailag iskolázatlan társadalmi rétegeknek választói joga jelentékeny vagyoni censusoz köttessék és hogy a vagyoni census által ekként emelt korlátokkal, ezeknek tulsulya ellenében a kiváltságos és a művelt polgári társadalomnak politikai sulya megvédessék.

Az 1848-ik évi választójogi törvény megalkotása óta a magyar nemzet gazdasági, értelmi és műveltségi foka hatalmasan fejlődött, de az ország népességének jelentékeny része a kulturális elmaradottság jobbágysága alól még mindig nem szabadult fel. Ezért a választójogi reform megoldásánál az 1848,

választójogi törvényben Kossuth Lajos nagy hazánkfia által lefektetett politikai szempontok lehetnek az egyedül irányadók, nevezetesen: a magyar nemzeti egységnek a magyar kulturának és a művelt magyar társadalom szupremáciájának a biztosítása, minden ellenkező pártszenvédélynek és a szociáldemokrata és doktriner elveket hirdetőknél minden ellenkező agitálása dacára.

Ezen nemzeti és magyar kulturális szempontok felelnek meg a demokratikus haladásnak és a szabadságnak is, mert az analphabetizmus — a tudatlanság — mindig a reakciót szolgálja és annak a hive, míg ellenben a magyar kultúra mindenkor a szabadságnak és a haladásnak az uttörője.

ÚJÉVI GONDOLATOK.

IRTA
ARIEL.

„Mult és jövő nagy tenger egy kebelnek. Megférhetetlen oly kicsiny tanyán; Hullámin holt fény s ködvárak lebegnek, Zajától félremúl a szivmagyánk.”

(Vörösmarty, »A merengőhöz«.)

A mult és jövő találkozásának napján, amikor az ó esztendő bucsujába fog s az új év küszöbön áll, megkísértem, hogy a költő szavainak ellenére egy kebelnek kicsiny tanyájába fogadjam az elmúlt évnek kihalt fényét és az újnak lenge ködvárait. Hadd álljon számáadásra, ami elmúlt s hadd nézzünk a szemébe annak, ami még elkövetkezendő.

Ismét elmúlt egy év, ismét lepörgött egy forduló az időnek soha meg nem álló rokkáján.

Elmúlt. Hatalmas keret e kisdéd szócška s az óriás kép, mely helyet foglal benne, a legváltozatosabb színekből van összeállítva. Óriás csokor e szócška, egybe kötve számtalan virágból. Hatalmas romhalmaz e szócška, melyben kisebb-nagyobb kövek szines tarkaságban hevernek egymásra. Vaskos kötet e szócška, melyet az idő keze szorgalmasan telerótt mindenféle betűvel. Rengeteg prizma e szócška, mely az emlékezet egységes sugarát ezerfajta színre bontogatja. Rengeteg erdő e szócška, melyben mindenféle fa és cserje érdekes összszéviszasságban váltakozik egymással.

Elmúlt. Mintha temetésre hívó haragnak bus szavát hallanók e szónak hallatára. Mintha avart járnánk, melyet az idő hatalmas rétegben terített az élet fája alá.

Elmúlt az évnek minden öröme és bánja, minden reménye és csalódása, minden küzdelme és sikere, minden vágya, ábrándja és annak teljesülte. Elmúlt a gondolat, mely agyunkban megfogalmazott, elmúlt az érzés, mely szívünket átjárta, elmúlt a szó, mely ajkunkról elröppent, elmúlt a cselekedet, melyet testünk és lelkünk tehetségeivel végbevittünk. Minden már a múlt; mely sokféle és szüntelen változkozó érzéseinkből kialakult: a kép megfakult, a csokor virágja elfonnyadt, a köveket moh lepte be, a könyv megsárgult, a sugarak elhalványultak, a fa és cserje lombját hullatta. Minden elmúlt. Egy esztendő újra a mulandóság kriptájába temetkezett.

Minden a múlté, de nem a feledésé. Eltemetjük, de el nem feledjük ezt az esztendőt. Ami jót hozott, arra szívesen eszmélünk vissza, amiben meg mostohának mutatkozott, az emlékezés perspektívájában az sem oly lesújtó többé.

S abban, ahogy az esztendő sírjánál állva végig gondoljuk a Mult, van valami vizsgálató, valami felelő. Jó és rossz, öröm és bánat az időnek ilyen határállomásán kedves harmóniába olvad össze, melynél szívesen időzök a lélek. Ami jó volt az elmúlt esztendőben, arra bátorítja az embert, hogy nyugodtan tekintsen a következőnek elébe; hoz az is jó napokat, lesz abban is derűt és verőfényt, tán több is, mint az elmúlt évben. S a rossz is, a keserűség is, a könny is, melyet elsrünk az ó évben, az újnak küszöbén arra biztat bennünket: Ne essél kétségbe, te bánatos sziv, hisz ládd, elbirad az ó év terhet, nem roskadsz le majd az újnak sulya alatt sem. Bátran lépd át azt a határmezsgyét, mely az egyik évet a másiktól elválasztja; s ha nem is tudod a jövőt, ne rettenj vissza a bizonytalantól, semmi okod a félelemre, sőt határozott áldása a Gondviselésnek, hogy »kimérte a tudás határait s embertől elfűdő fölséges titkait.«

Igaz, nem tudjuk, mit hoz a jövő, nem látunk be ama ködtengerbe, mely elválasztja a holnapot is a mától; de e bizonytalansága a jövődönök valóban igen nagy áldása az embernek.

Ha előre tudnók a jövőt, ha minden szándékunknak jó vagy balsikerét előre ismernők: egyszerbe kiesnék lelki világunk gépezetéből a két legerősebb rugója tevékenységünknek: a munka ösztöne és a reménység.

Va az ember előre látná mindazt, ami rá várakozik, ha eleve tudná siker avagy sikertelenség lesz-e osztályrésze, akkor megbénult lelkiérőkkel egyszerűen lemondana minden munkásságról. Hisz mindkét esetben fölöslegessé válnék minden tevékenység. A szellemi képességei parlagon hevernének, senki sem szállna le abba a kincsésbányába, melyből a kutató ész serény munkája évezredek alatt mérhetetlen kincseket hozott napfényre. Csendes fásultsággal törődőnk bele elkerülhetetlen sorsunkba, hisz a kérielhetetlen fátum foglalná el a munkakedvetnek, az iparkodásnak, a számitásnak, az emberi tevékenység mindeme megnyilatkozásainak. Ami dicsőit, ami nagyot a történelem felmutat, hámécsőit, amik nagyot és békés polgárerény, államalkotó és államfönntartó bölcseség, művészet, tudomány, minden java társadalmi életünknek: mind áldozatul esett volna annak a végzetes lelki elernyedésnek, mely ránehezül az emberiségre, ha előre tudja vála tulajdon sorsát.

Avagy azt hiszi valaki, hogy a régi Egyiptom bámulatos tudósai annyit fáradtak volna, ha előre tudják, hogy ivadékaik egykoron félmetelentül szaladgálnak az utcákon baksisért tülekedve? Görögön szellemiörömei vajjon oly lankadatlan buzgalommal hordták volna-e követ köre ahhoz a fönséges épülethez, melynek neve emberi kultúra, ha előre látták volna, hogy őseikhez, hozzájuk méltatlan epigon utódok érzéketlen tunyaságban kecskét legeltetnek egykoron az Akropolisz lankás oldalain? Róma dicső fiait tén azéft a nemzedékért áldoztak vért és vagyont a háza oltárán, mely Caligula császár lovát konzulként tisztelte és imádó hódolattal borult le a Nérók előtt? Nagy Károly táj Gyermeke (Lajos és Együttű Károly számára alapította világbirodalmát? S az emberi lélek tisztá és nemes idealizmusának legszebb példája, a keresztény hadak eszméje, az világra jött vona-e, ha az amiensí Péterek, és Bouillon Gótfriedek előre tudták volna, hogy önzetlen, hű határozásuknak gyümölcsé az elpuhult, eult pullán királyság lé-

szent? Nagy Hunyadiak nem tette volna e le a fegyvert, ha tudja, hogy minden küzdelmének Mohács lesz a gyászos temetője? És a Rákóczi-korszak legendás hőseinek kezéből nem hullott volna-e ki a Máriás lobogó, ha Majténynak, Rodostónak a neve előre rá lett volna írva? És a negyvennyolcas idők tümenyes napja csak hajnalodott is volna-e, ha a világos alkonyatot előre lehetett volna látni?

Ó a jövő tengerén lebegő ködvárak az ember sorsát intéző isteni gondviselésnek bölcseségét fennen hirdetik. Hálával kell eltelnünk, hogy nem tudjuk előre, mi válik azokból valóra. Mert e bizonytalanság ösztönöz bennünket, hogy bizunk magunkban és küzdve küzdjünk egy jobb sorsért, mely csakis a kitartó küzdelemnek lehet a gyümölcse.

Megnyugodva tekintünk vissza, bizalommal előre: ez legyen az az érzés, amelynek az ó új esztendő találkozása el kell tőtenie lelkünket. Ez az érzés ad tartalmat annak az újévi jókívánságnak, mely nélkülé semmitmondó sablonserűvé törpül:

Megnyugvást és kitartást kívánjanak egymásnak, öntsk egymás lelkébe a saját magunkban való bizalmat: akkor nyugodtan léphetjük át az új esztendő küszöbét.

H I R E K.

BOLDOG ÚJÉVET kivánunk lapunk barátainak és munkatársainknak.

— **Előleges színházi jelentés.** Könyves taggione-társulatának jövetelét jelzik azok az óriási plakátok, amelyeken van izelítő a műsorból, bérlet ár, csak az nincs egyelőre rajtok, hogy hol fognak Könyvesék játszani és mikor kezdik meg a röpke szezonot. Az előleges színházi jelentés igazán kiváló műsört ígér és a bajaiak nagyon, nagyon meg lehetnek majd Könyvesekkel elégedve ha e pompás műsornak legalább egy negyedét lejátszák. Az előre jelzett Shaksperet is szívesen látnók Ibsen, Bataille, Biró, Schnitzler, Flers-Caillevet és Schönherr mellett, ám teljesen elengednők a jó és hatásos Sardout vagy Echegarayt, akiknek rémdramái ma már kevésbé hatnak. Rotschild báró is elég rossz drámairól, viszont Lengyel Menyhért vagy Molnár s Szomory, esetleg Liptay kedves meglepetés volnának. A társulat előadó személyzete egyébként a következő: igazgató-főrendező Könyves Jenő, a nőtagok: A. Székely Ilona, Sáska Ilona, Kelen Rózi, Kovács Lulu, László Gizella, Zalay Aranka, Verő Gizike, Nánássy Irénke, Tomai Jolán; a férfszereplők: Könyves Jenő, Lugosi Jenő, Herczeg Jenő, Jenőfy Jenő, Szepesi Sándor, Zoltán László, Kallós János, Farkas Sándor, Gedeon Zsigmond: műszaki személyzet: Waltner József díszletmester, Soós K. szerzőtárs két segédével, Tomay Jolán pénztárnok. Bérletárak 12 előadásra: oldal vagy támlás-szék 21 korona, kőrszék 17 korona. Bérletben szelvények is kaphatók és bérletszánetes előadás nincs. A bérlet eszközlésével Jenőfy Jenő titkár van megbizva. — Reméljük, hogy közönségünk támogatni fogja Könyves társulatát, hisz a szezon az előleges jelentés szerint igazán nívós műsornak ígérkezik.

— **A bajai kir. járásbírósnál az 1912. év tartamára megállapított ügybeosztás szerint:** 1. Polgári ügyekben a szóbeli kereseteket, kérelmeket, panaszokat, nyilatkozatokat

szerdán délelőtt 9—12 óráig dr. Rác Károly kir. járásbíró veszi fel. (Hivatali helyisége a 4. számú szoba.) 2. A vétségek és kihágási ügyekben, vagy általában minden büntető ügyben a panaszokat és feljelentéseket szerdán délelőtti 9—12 óráig Romátka Jenő kir. járásbíró veszi fel. (Hivatali helyisége a 29. számú szoba.) 3. Polgári ügyekben idézés nélküli ügyek tárgyalása végezt a felek minden héten szombaton délelőtt 9—12 óráig Major Károly a kir. járásbírósg vezetője előtt jelenhetnek meg. (Hivatalos helyisége a 7. számú szoba.)

— **Vasuti és hajózási tarifa-osztály Szegeden.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara olyan gyakorlati intézménnyel gazdagította Szegedet, mely első ilyenü kezdeményezés az országban s amely nagy hasznára lesz a kereskedelmi és ipari érdekeltéknek. A kamara nevezetesen vasuti és hajózási tarifa-osztályt létesített, mely szállítási és vám ügyekben díjtalanul nyújt szakavatott utbaigazítást és tájékoztatást a kerületi iparosoknak és kereskedőknek. Emellett közbenjáró külkereskedelmi összeköttetések érdekében is. A tarifa-osztály vezetésére Szívós Gyula nyugalmazott vasuti ellenőrt bízta meg, aki a vasuti szállítási ügyek intézésében kiválóan avatott szakférfi s aki a kamara ellenőrzése és támogatása mellett a saját neve alatt fuvarlevél-felülvizsgálással foglalkozó irodát tart fenn; mely a kamara részéről élvezett támogatás mellett, a szokásos díjazásnál felével olcsóbban esz. özlőli a fuvardíjtöbblet-visszatérítési ügyeket. A kamara a tarifa-osztály felállításával, nemkülönben azzal, hogy a kereskedelmi és ipari vállalatok számára a fuvardíjtöbbletet visszatérítését megbízhatóan s olcsón esz. özlőli irada létesítését segítette elő, kétségtelenül közérdeket szolgál s ezért megilleti az elismerés és a támogatás.

— **Aprószentek napja.** Lassankint egészen kivessnek azok a jószokások, amelyek pedig nem is olyan régen szimpatikusak voltak s szinte elengedhetetlenek bizonyos ünnepeknél. A karácsonyi betlehemesek is csodaszámba mennek már, az aprószentek napi virgácsolást pedig az idén betiltotta a kapitányság a járványos betegségekre való tekintettel. Ennek következtében csak itt ott lehetett látni egy-egy jámbor suprikálót, de gyanusabb alak, ugyanis csendőr, rendőr s más eféle közeledtére az is ijedten dugta el a virgácsot. Elestünk egyébként attól az élvezettől is, hogy vékony fűzavesszőkre fűzöttlen egy évről való szalonnál lássunk mosolygós tárgyverekke kezében.

— **Ujévi színelőadás.** A helybeli állami tanítóképző-intézet tanulóifjusága régi hagyományos szokásaihoz híven ujévi napján délután négy órakor színelőadást rendez. Ez alkalommal a Karácsonyi ének és a Miniszterelnök bálja című kitűnő egy felvonásos vígjátékok kerülnek színre. Az előadás érdekességét fokozza az, hogy a nőszerepeket is a növendékek játsszák és pedig — a próbák után ítélve — meglepő ügyességgel. A képezdészek elő-

adása minden évben nagy közönséget vonzott s hisszük, hogy a csekély egy korona belépődíj mellett az idén is megtelik az intézet tornacsarnoka.

— **Sportbál.** A Sportegylet január 6-iki bálját megelőzőleg Bisson híres vígjátéka a Válás után kerül színre, amelynek szerepeltetése a következő: Duval Henry Urhegyi J., Diane a felesége Buday J., Bonivardné Weress J., Champeaux Szabó M., Bourgenef Eckert Gy., Gabrielle Marcell B., Viktorie Gardalits O., Marie Utry G., Corbulon dr. Stern rendező. Személyjegy 3 korona. Három személyes családjegy 7 K. Pénztáros Huber K.

— **A Közigazgatási Zsebnaptár 1912. évfolyama** a napokban jelent meg rendkívül alkalmas, gondos összeállításban. A Közigazgatási Zsebnaptár megmérhetetlen szolgáltatásokat tehet ugy a közigazgatás embereinek, mint általában minden polgárembernek, mert e segédkönyv valóságos közigazgatási utmutató. Megrendelhető a kiadóhivatalnál Kolozsvár, postafiók.

— **Szilveszter-estély.** A Polgári Olvasó Egyletnek ma este saját helyiségében Szilveszter-estélyt rendez tombolával és táncokkal egybekötve, melyre az egyesület tagjait és barátjait ezuton is meghívja a rendezőség. Személyjegy 1 korona, családjegy 2 korona és minden jegyhez két illetőleg három tombolajegyet adnak. A zenét Rác József cigányzenekara szolgáltatja.

— **A Sportegylet** december hó 31-én d. e. 10 órakor a város háza 2. számú termében választmányi ülést tart, melyre a választmányi tagok meghívattak.

— **Szilveszter-est.** A bajai szervezett munkások saját Otthonukban a Círfusz Ferenc utcában táncol egybekötött Szilveszter estélyt rendeznek, amelyre az Otthon barátait szívesen látják. Belépődíj 80 fillér.

— **A finác és katona.** A hadsereg Rendeleti Közlönyének legutóbbi h iradása szerint ezentul a m. kir. pénzügyőrök is katonaszámba mennek s ezért a katonák, csendőrök szalutálni tartoznak nekik.

— **A bajai ipartestület** a körrrel egyetemben könyvtára javára színelőadással egybekötött jótékonycélu zártkörű táncestélyt rendez, amelynek folyamán előadásra kerül Szigligeti A mama c. pompás vígjátéka. Szereplők: Kovács Margit, Pere Katus, Dr. Scharp Andor, Bacsó Kató, Posta Miklós, Sebestény Jenő, Weichand János, Wetzstein Mariska. Rendező dr. Bárdos József. Sugó Váradi András. Belépőjegy I. h. 2.—, II. h. 1 60, Állóhely 1 K. Az előadás után tánc lesz.

— **Ne fizessünk szombaton.** Nagyon okos és figyelemre méltó felhívást tett közzé Csongrád vármegye alispánja amelyet egyenesen a szentesi gyártelepekhez intézett. Ebben az alispán felszólítja a gyártelepeket, hogy ne szombaton fizessék a munkásaikat. A szombati nap — a vasárnapi munkaszüneteket tekintve — tudniillik nagyon alkalmas arra, — hogy a munkásokat mulatozásra csábítsa. Mihelyt kikapják bértüket, csapszékbe, pá-

linkásbutikokba rotnanak s ott egy nap alatt elisszák egyheti keserves keresményüket. Ez eddig is már sok nyomórnak, családi szerencsétlenségnek volt okozója. Ennek a szombati részegkedésnek akarja elejét venni az indítvány olyképpen, hogy a munkabérfizetés ezután azokon a napokon történjék, amikor a munkás a hetipiacon élelmiszereket és egyéb szükségleteket vásárolhat.

Szerkesztői üzenet.

Dr. Lehetetlennek tartjuk színté állítását, hisz lapunk a legkétségtelembeül felette áll minden felekezeti eszékedésnek. Soha egy sort sem irunk a felekezeti béke megbontására, aki pedig ismeri lapunkat, szintén abszurdumnak fogja tartani, hogy szerkesztőnkét művészi dolgok megbírlásánál ilyesféle szempont veszi.

8724/1911. kapt. szám.

Hirdetmény.

Az érdekeltek részéről leendő tudomás vétele végett közhírré teszem, hogy a korcsmákról, sörházakról és pálinkamérésekről szóló szabályrendelet 5 § ában biztosított jogomnál fogva megengedem, hogy a vendéglősök, korcsmárosok és kávéos üzemhelyiségeket ugy a bel, mint a külvárosokban Szilveszter éjjeleén, azaz 1911. évi december 31-éről 1912. évi január 1-ére átmenő éjjelet nyitva tartassák s azokban reggeli 3 óráig zenélhessenek. Baja, 1911. d cember hó 28-án.

Dr. Molnár Mihály s. k.
rendőrőrkapitány.

55/8/1911. eln. szám.

Pályázat.

A lemondás folytán üresedésbe jött évi 500 k. fizetéssel, szabályszerű ruha illetménnyel és költségűl által esetleg a megszavazandó drágasági pótlékkal javadalmazott túzóltói állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni óhajtoókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket 1912. évi február hó 1-ség hivatalomhoz terjesszék be. Baja, 1911. december hó 29-én.

Polgármester helyett:
Erdélyi
főjegyző.

Csak a
minőség

révén lett
világhírű
a valódi

PALMA
kaucsuk-cipósarok

A higienikus
Palma kaucsuk
ágybetét
minősége
elsőrangú

29095/1911. kig. szám.

Hirdetmény.

Baja város közigazgatási bizottságának folyó évi december hó 16-án 517 kib. 1911. sz. alatt kelt határozatával a baja—szabadkai vasut elsőrangusítása folytán ujonnan létesített párhuzamos utak, továbbá az ujonnan létesített ut átjatók átadása, illetve átvétele, a fenntartási kötelezettség megállapítása és a régi utátjáró felhagyásának kimondása végett a m. kir. államvasutak Budapest jobbpárti üzletvezetőségének 59794. II. 911. sz. alatt kelt megkeresése folytán a helyszíni tárgyalás elrendeltetett, foganatosítására határnapul 1912. évi január hó 9-ik napjának d. e. 9 órája a bajai vasuti állomás felvételi épületében kitűzetett s a tárgyalás megtartásával polgármesterünk, akadályoztatása esetén rendszerinti helyettese bízott meg.

A fenti tárgyaláshoz az érdekeltek ezen hirdetémmel meghívtnak.

Baja, 1911. december 28-án tartott tanácsülésből.

Polgármester helyett.
Erdélyi
főjegyző.

Cs. és kir. sz. Keleti-féle
Sérvkötők

pneumatikus gummi pelottával a legelőkeltebb.
Haskőök hölgyek és urak részére minden altesti betegség és lógó has ellen.
Gummi görseér harisnyák
Műlabákat és műkezeket amputáltak részére.

Testegyenítő járó és támpépeket. Mű és támasztó fűzőket.
Egyenestartókat

ferdennőttek részére valamint betegápoláshoz a technika legmodernebb elvei szerint, a legújutányosabb gyári árak mellett

KELETI J. es. és kir. szabad. sérvkötők és testegyen. gépek gyára.
BUDAPEST IV. Koronaherceg-utca 17. vid.
Legújabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 1367
Alapítva 1878. Telefon 18—76

STOCK-COGNAC MEDICINAL

hivatalos ólomzárral ellátott palackokban mindenütt kapható :: ::

Camis és Stock

1395 gőzüzemű gyárából
BARCOLA.

Brády-féle Gyomor-cseppek

a Máriacelli Szűz Mária védjegyű elítáta, melyeket »Máriacelli gyomorcseppeknek« nevez a nép, 30 esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E cseppeknek utóelérhetetlenül jó hatása van emésztési zavaroknál azután pártalan gyomorrontás, gyomorgégés székrekedés, fej- és gyomorgöröcsök, emélgység, szédülés, hányás, álmatlanság, kólika, vészegénység, sápkör stb. ellen.

Kapható minden gyógyszerárban. Egy nagy üveg K 1:80, kis üveg 90 fillér, 6 üveg K 5:40, 3 nagy üveg 4:80 beküldése után küld franco

BRÁDY K. gyógyszerár a Magyar királynak Bécs I. Fleischmarkt 2. Depot 5.

Ügyeljünk a védjegyre amely a Máriacelli Szűz Mária ábrázolja, a vörösrózsás csouagolásra és az aláírásra, amely az oldalt levő kép másolata és utasítsunk vissza minden másolatot. 1374

Milliók

hasznájják

köhögés, hurut, rekedtség, elnyálkásodás és számköhögés ellen a

Kaiser-féle Mell-Karamellák

a „3 fenyővel” 1402

6050 közjegyzőleg hitelesített bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól. — Csomagja 30 fillér. Doboza 60 fillér. —

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

ARCKÉPEKET,

festményeket, krétarázokat, fényképnagyításokat bármily kis fénykép után szavatosággal készítik. * * * *
Sikertelen képért ujat csinálunk vagy a pénzt visszaadom.

ÜGYNÖKÖK

minden kisebb helyiségben is egyedüli képviselőként fix fizetéssel és magas jutalékkal felvételnek. :: :: Válaszbélyeg melléklendő. Árjegyzék ingyen.

ZSOLNAI JÁNOS, arcképfestészeti műintézte ::

BÉKÉSCSABA.

1396

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors, biztos hatásuak
EGGER

mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek. Doboza 1 és 2 K. Próbadozoz 50 fillér.

Fő és szétküldési raktár:

NÁDOR GYÓGYSZERTÁR

Budapest, IV. Váci-körút 17.

Baján: Gyarmati Emil. Hübner László, dr. Makray László, dr. Stauróczky L. gyógyszerárjaikban.

Éljen!

EGGER mellpasztillája csakhamar meggyógyított.

Miért nincs az idén Baranyában kolera?

Mert mindenütt a közkezdveltségű

pécsi tettyei kristálytisza üdítő és borvizet itták,

mely nemcsak a legolesőbb, hanem a legkellemesebb izü asztali viz. — Óvszer fertőző betegségek ellen.

Főraktár: ifj. Cserba György fűszerüzletében.

Ára palackoszerével: 1/2 liter 13 fillér. — 1 liter 24 fillér. — 1 1/2 liter 32 fillér.

1362